

5532

LUBELSKIE

1. Obiekt	2. Czas powstania	3. Miejscowość
KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. ŚW. BARTŁOMIEJA APOSTOŁA	1909 - 1912r.	Ł O P I E N N I K - N A D R Z E C Z N Y

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres Łopiennik Nadrzeczny
gm. Łopiennik Górny
działka nr 29
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna
województwo chełmskie
gmina Łopiennik Górny

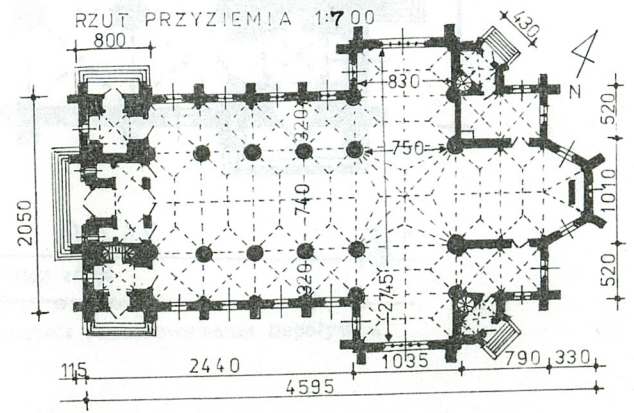
6. Poprzednie nazwy miejscowości
Łopiennik

7. Przynależność administracyjna przed 1.VI.1975
województwo lubelskie
powiat Krasnystaw

8. Właściciel i jego adres:
Parafia Rzymsko-Katolicka
w Łopienniku Nadrzecznym
22-351 Łopiennik Górny

9. Użytkownik i jego adres:
jw.

10. Rejestr zabytków
Nr A/164/70 data z 29.05.1992r.

Kościół wzniesiony został w latach 1909-1912r. wg projektu Józefa Piusa Dziekońskiego (autora wielu projektów kościołów neotyckich w Polsce) z inicjatywy proboszcza parafii ks. Feliksa Szeleźniaka, któremu wdzięczni parafianie wmurowali w ściany kościoła tablicę memoratywną w 1965r.

Budowę nowego kościoła rozpoczęto w niewielkiej odległości od starożytnego murowanego (na tym miejscu wzniesiono murowaną z kamienia białego kapliczkę) a pracami kierował warszawski mistrz murarski Stanisław Pronaszko. Kamień wapienny na budowę fundamentów pochodził z miejscowych kamieniołomów wapińskich, cement i elementy żelazne sprowadzono z Lublina, zaś cegła z miejscowej cegielni, którą uruchomiono w tym właśnie celu. Dachówkę sprowadzono z warszawskiej fabryki dachówek "Miłosna". W 1910r. gotowe były już mury świątyni, mimo kłopotów technicznych związanych z osiadaniem i pękaniem fundamentów (podmokły grunt) oraz ścian. Rozpoczęto budowę wieży, wykonano więźbę i częściowo pokryto dachówkę. W 1911r. rozpoczęto budowę sklepień oraz kontynuowano wznoszenie wieży. Na początku grudnia 1912r. cały kościół był gotowy, a pierwsze nabożeństwo odprawiono 23 grudnia 1912r. W 1913r. w miejsce drewnianej podłogi położono płyty cementowe. Równolegle z budową oszklono Kościół i zamontowano witraże zamówione w Pracowni Witraży Artystycznych Hrubieszowa, zaś w transepcie są darem z ofiar młodzieży. Przed wybuchem I wojny światowej zamontowano również dzwony, które szczęśliwie przetrwały do II wojny światowej, kiedy w 1941r. zostały zarekwirowane przez Niemców.

Prace przy wyposażeniu wnętrza kościoła przerwały działania I wojny, a do wystroju brakowało ołtarzy, ambony, konfesjonałów, chrzcielniczy i in. Ponownej konsekracji kościoła dokonał w 1923r. biskup lubelski Marian Leon Fulmen, który poświęcił również ołtarz główny, gdzie w murowanej płycie mensy złożono relikwie świętych męczenników Adriana i Hilarii.

Intrograf Lublin, Z-d 1. zam. 815-82 8000

cd. na wkładce

Sytuacja: kościół zlokalizowany jest w południowej części wsi Łopiennik Nadrzeczny, w odległości ok. 150m na północny-wschód od szosy Lublin-Zamość. Do kościoła doprowadzona droga wyłożona trylinką. Teren wokół kościoła oparkany, a wzdłuż parkanu znajdują się stare nasadzenia robinii akacjowej, lip, klonów i jesionów. Na północ od kościoła usytuowana nowa murowana plebania, na południowy-zachód mały parking, zaś wzdłuż południowej granicy ogrodzenia lokalna, nieutwardzona droga prowadząca na cmentarz.

Rzut: obiekt orientowany, wzniesiony na planie krzyża łacińskiego, korpus halowy trójnawowy, czteroprzęślowy z pięcioprzęślowym transeptem. Prezbiterium nieco węższe, o tej samej wysokości dwuprzęsłowe, zamknięte trójbocznie; po bokach prostokątne, dwuprzęsłowe zakrystia i kaplica; w narożach transeptu i zakrystii oraz transeptu i kaplicy kruchty mieszczące również spiralne schody na loże otwarte zarówno na prezbiterium jak i na transept. W elewacji zachodniej wejście główne do świątyni, po obu stronach wieże na planie kwadratu z wejściami do kościoła od północy i południa. Bryła: monumentalna, rozczłonkowana, wysoki halowy korpus kościoła poprzedzony jest od frontu wysokimi wieżami stojącymi w osi naw bocznych. Do szerokiego transeptu przylegają od wschodu trójbocznie zamknięte prezbiterium z niższymi po bokach kaplicą i zakrystią oraz przylegającymi doń pięcioboczne kruchty - przedsionki. Bryła nakryta dwuspadowymi wysokimi, strzelistymi dachami o zróżnicowanej wysokości, wież w smukłymi ostrosłupami hełmami zakończonymi iglicami.

Materiał i konstrukcja: obiekt murowany z pełnej cegły ceramicznej na zaprawie cementowo-wapiennej, z użyciem stalowych prętów i betonu. Fundamenty z kamienia wapiennego. Do zabezpieczenia i wzmocnienia wież oraz ścian kościoła wtórnie użyto belek i prętów stalowych oraz betonu. Kościół z zewnątrz nietynkowany (grubość muru w korpusie nawowym 0,9m, grubość muru w przyziemiu wieży 3,4m). Wewnątrz ściany i sklepienia ceglane, tynkowane na gładko: bielone, dla kontrastu w szarawej cegle pozostawione żebra sklepień, filary, manswerkowe ramy okien, dekoracyjne fryzy i gzymsy, balustrady balkonów chóru oraz łóż - galerii umieszczonych po bokach prezbiterium. Posadzka kościoła wykonana z dwubarwnych płyt cementowych w nawach i w kruchtach, z terakoty zaś w prezbiterium, kaplicy, zakrystii i w poprzedzających ich przedsionkach - kruchtach. Wszystkie ściany wewnątrz kościoła do wysokości cokołów filarów międzynawowych oraz przysściennych pomalowane farbą olejną. We wszystkich oknach witraże o motywach geometrycznych i roślinnych.

cd. na wkładce

* F. Białkowski w Warszawie. Fundatorem dwóch witraży do prezbiterium był Jan Kowalski z m. Zaborce koto

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa ok. 950 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja <ul style="list-style-type: none"> - 1948r. założenie instalacji elektrycznej w kościele, - 1949r. remont części witraży przez firmę S.G. Zelenkiego z Krakowa - 1951-51r. remont pozostałych witraży - 1953r. remont dachu - wymiana części pokrycia dachu (nowa dachówka) - 1954r. malowanie kościoła - 1957r. założenie sztab żelazowych w miejscu pęknięcia ścian - 1958r. wymiana części konstrukcji więźby da dachowej, murłat i krokwi. - 1962r. pokrycie dachu blachą ocynkowaną i wykonanie rynien oraz rur spustowych malowanie wnętrza kościoła - 1966r. remont witraży, przełożenie płyt w nowy ołtarz - 1973r. opasanie budowli w przyziemiu i na wysokości gzymsów ankrami żelbetowymi oraz <u>poprzecznie nad sklepieniem, a także siatki żeliw.</u> 20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie na sklepieniu. cd. na w. <ul style="list-style-type: none"> - Dokończenie remontu wież kościelnych. - Postulowane usunięcie farby olejnej z cokołów filarów. 		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <p>Stan techniczny obiektu dość dobry,</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Archiwum Parafialne w Łopiennikach: Kronika Parafii Łopiennik, Zbiór rachunków i dokumentów dotyczących budowy kościoła, Plan budowy kościoła - oryginał projektu J. P. Dziekońskiego, Księga Wizytacji Kanonicznych Parafii Łopiennik
- APL, RGL, A-IV, 1907:56
- Archiwum Metropolitane w Lublinie, K. Boniewski, Opis historyczny Diecezji Lubelskiej, 1845r,
- jw., Rep. 60, IVb/147 - Fundusze, Budowlane, Cmentarze... w Łopienniku 1818-1937r.

22. Bibliografia

- Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, tom VIII woj. lubelskie, zeszyt 8 powiat Krasnostawski, Warszawa 1964r.
- Zahajkiewicz M., Diecezja Lubelska, Lublin 1985r.
- Żywicki J., Architektura neogotycka na Lubelszczyźnie, Lublin 1998
- Weremko J., Kościół neogotycki p.w. św. Bartłomieja w Łopienniku, Lublin 1991r., praca mgr UMCS - mps w Instytucie Wychowania Art. UMCS

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

mgr Michał Trzewik

XI/1998

neg. WO PSOZ Chełm

26. Sprawdził

1. Miejscowość..... <u>Lopiennik Nadrzeczny</u>	4. Obiekt (nazwa jak w karcie) <u>KOŚCIÓŁ PARAFIALNY</u>	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina ..... <u>Lopiennik Górny</u>	<u>p.w. ŚW. BARTŁOMIEJA APOSTOŁA</u>	
3. Województwo ... <u>lubelski</u>		

CD. PKT 12

W 1925r. warszawski artysta rzeźbiarz Wincenty Bogaczyk wykonał nastawę ołtarza głównego i sześć lipowych figur, prace stolarskie zaś z drewna dębowego Władysław Adamkiewicz z Lublina wg projektu Bogaczyka. W kaplicy (na poł. od prezbiterium) poświęconej św. Franciszkowi z Asyżu ołtarz oraz ławki wykonał w latach 1926-27r. stolarz kraśnicki Jan Dankiewicz, zaś rzeźby z drewna lipowego i dębowego lubelski rzeźbiarz Liśowski, który wykonał również ambonę. Ołtarz w transepcie (od północy) powstał z inicjatywy proboszcza ks. Jana Kosiora w 1936r., a wykonawcą był rzeźbiarz ludowy ze wsi Janówek (woj. zamojskie) Franciszek Stanuch. W 1932r. wykonane zostały stacje drogi krzyżowej przez Franciszka Stanucha. W 1938r. warszawska firma Fabryka Organów Wacława Biernackiego zamontowała w kościele 20-to głosowe organy. Równoległe z wyposażeniem nowej świątyni w nowe ołtarze i paramenty liturgiczne, prowadzono prace wokół kościoła. Na początku lat 20-tych wytyczono nową drogę od kościoła do szosy Lublin - Zamość, a w 1929r. po niwelacji terenu wokół kościoła wykonano wokół jego placu parkan, jednakże nie wg zachowanego projektu J. P. Dziekańskiego.

Już w 1931r. wykonano pierwszy generalny remont ścian na zewnątrz i wewnątrz, zabetonowano i zatynkowano pęknięcia i szczeliny, zabezpieczono sklepienia podwyższono szkarpy, usprawniono rury i urządzenia spustowe odprowadzające wodę z dachu, wzmocniono środkową lożę chóru muzycznego. W 1932r. wykonano miedziane pokrycie hełmów obu wież. W 1943r. w wyniku bombardowania polskiego traktu uszkodzone zostały witraże, które uzupełnione zostały po II wojnie światowej przez krakowską firmę Żeleńskiego.

CD. PKT 13

Dachy: dwuspadowe pobite malowaną blachą ocynkowaną, nad absydą prezbiterialną dach trójpołaciowy, nad murami mieszczącymi loże (po obu stronach prezbiterium) dach dwuspadowy, a nad przedsionkami pulpitowy. Na skrzyżowaniu dachów korpusu nawowego, transeptu i prezbiterium umieszczone drewniana, pobita miedzianą blachą, ośmioboczna wieżyczka sygnaturki, która w każdym z boków posiada ostrołukowy prześwit, zaś nakrywający ją hełm jest miniaturą hełmów wież. Obie wieże nakryte analogicznymi smukłymi ośmiopółciowymi hełmami, zakończonymi iglicami w formie pinakli, z koroną i żeliwnym krzyżem w zwieńczeniu. Wieżba drewniana, o dwóch poziomach omieczowanych ścian stolcowych, nad prezbiterium wieżba wieszarowa.

Wnętrze i wyposażenie: nad nawą, prezbiterium i w bocznych przęsłach transeptu sklepienie żebrowo-krzyżowe, w środkowym przęśle transeptu gwieździste z dekoracyjnym deglanym żebrowaniem spływającym w formie służek na cztery pary filarów wiązkowych, międzynawowych i cztery pary przysściennych. W pozostałych pomieszczeniach sklepienia krzyżowe. Otwory okienne z ceglanyimi maswerkami umieszczone w płytkich ostrołukowych wnętrzach, wokół gzyms na wysokość parapetów okiennych. Arkadowy chór muzyczny oraz loże nad zakrystią i kaplicą z pełnymi balustradami, dekorowane kształtowanymi w ceglach ślepymi maswerkami z motywem trój-i czworoliści. Wszystkie otwory drzwiowe o wykroju ostrołukowym, jedynie przejścia z krucht do naw zamknięte łukiem odcinkowym. Drzwi dębowe o neogotyckiej dekoracji.

Wkładkę założył: .....mgr. Michał Trzewik.....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Wzór ODZ 1995 r.

cd.

Całe wyposażenie świątyni utrzymane w duchu neogotyckim: zyrandole, ołtarze, stalle, pomocnik, stacje drogi krzyżowej, konfesjonały i ambona.

Elewacje: fasada (e. zachodnia) symetryczna, trójosiowa, złożona z dwukondygnacyjowej części środkowej z głębokim portalem na osi ujmującym główne wejście, flankowanym zdwojonymi przysadzistymi kolumnkami o roślinnych kapitelach, zwieńczony rodzajem trójkątnej wytynkowanej wimpergi zdobionej pośrodku ułożonym z cegieł kołem i motywem trójliścia wewnątrz; nad portalem wielkie ostrołukowe okno (o ceglany maswerkowym wypełnieniu z witrażem) osadzone pośrodku dużej otynkowanej blendy zwieńczonej u góry przez pięćschodową ujętych ostrołuków; całość wieńczy trójkątny uskokowy - krenelażowy szczyt. Po obu stronach części środkowej czterokondygnacyjne bliźniacze wieże (z wielouskokowymi skarpami przebiegającymi wzdłuż krawędzi wież na całej wysokości ścian) zwieńczone smukłymi ośmiopłaciowymi, ostrosłupowymi hełmami zakończonymi iglicami w formie pinakli z koroną i żeliwnym krzyżem na szczycie; kondygnacje wież rozdzielone prostymi gzymsami w formie daszków pulpityowych; poszczególne kondygnacje przeprute otworami lub blandami okiennymi zamkniętymi ostrołukowo.

Elewacja boczna opracowane analogicznie, składające się z czterech elementów: wieży, nawy, transeptu i prezbiterium. Elewacje wież opracowane podobnie jak w fasadzie poza parterem, gdzie w miejsce okna wstawiony jest analogiczny portal wgłębny jak w fasadzie, z tym, że brak na nim wimpergi (w jej miejscu dekoracyjny prostokątnie wyłamany gzyms), a łuki archiwolty opierają się na pojedynczych kolumnkach.

Elewacja korpusu nawowego: czteroosiowe podzielone szkarpami na cztery przęsła, a pośrodku każdego z nich wysokie ostrołukowe zamknięte okno z ceglany maswerkową ramą oraz szerokim parapetem przechodzącym w gzyms podokienny. Trójkondygnacyjne, uskokowe szkarpy posiadają ostrołukową blendę w drugiej kondygnacji. Powyżej otworów okiennych fryz z ceglanych krzyżyków oraz profilowany gzyms kostkowy pod okapem dachu.

Elewacja transeptów: jednoosiowe, symetryczne, flankowane analogicznymi jak w e. korpusu nawowego szkarpami; pośrodku duże okno o ceglany maswerkowej ramie i szerokim betonowym parapecie przechodzącym w gzyms podokienny. Zamknięcie tych elewacji stanowi trójkątny, schodowy szczyt z blankami. Jego płaszczyznę zdobią, dopasowujące się do jego wykroju, ostrołukowe blendy oraz osadzone pośrodku nich, kute w piaskowcu rzeźby Najświętszej Marii Panny (w szczycie południowym) i św. Bartłomieja (w transepcie od północy). Rzeźby ustawione na dekoracyjnych słupkach, a od góry nad nimi nadwieszane baldachimy w formie ozdobnych pinakli - odlane w betonie.

Elewacja boczna prezbiterium przesłonięte są przystawionymi do nich bryłami zakrystii i kaplicy z przedsionkami. Elewacja absydy prezbiterialnej przeprute ostrołukowymi otworami okiennymi o ceglany maswerkach, zaś jej elewacja środkowa (od wschodu) mieści analogiczną do okien blendę. Powyżej okien fryz z przeplatających się ostrosłupów, pod okapem zaś gzyms kostkowy.

Instalacje: obiekt wyposażony w instalację elektryczną i odgromową.

cd pktu 18

- 1975r. remont elewacji
- 1976r. zmiana pokrycia dachowego z dachówki na blachę ocynkowaną
- 1978r. malowanie wewnątrz kościoła, odnowienie ołtarzy, stalli, stacji drogi krzyżowej i ławek
- 1979r. remont ogrodzenia kościoła, ~~urządzenie płyt kamiennych~~
- 1981r. wykonanie nowego ołtarza O. Maksymiliana Kolbe w południowym ramieniu transeptu
- 1995-96r. remont wież i zmiana pokrycia hełmów na blachę miedzianą.

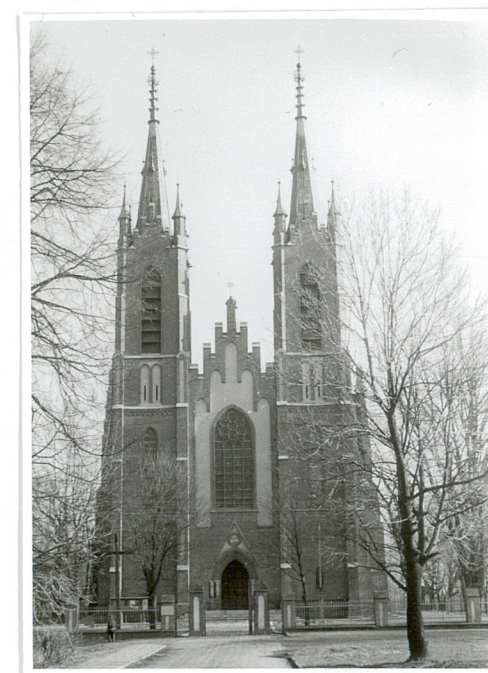
1. Miejscowość...Łopiennik.Nadrzeczny..	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina .....Łopiennik Górny.....	Kościół parafialny.	foto
3. Województwo ..chełmskie.....		

Widok od połudn.-wsch.

Droga dojazdowa do kościoła.

Fasada.

Wkładkę założył: .....mgr Michał Trzewik XI/1998.....
(imię, nazwisko, data)

WO PSOZ Chełm

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Południowa wieża fasady.

Fragment elewacji półn.

Portal z wejściem głównym.

Wejście boczne w elew. połudn.

Elewacja wschodnia.

Widok na sygnaturkę.

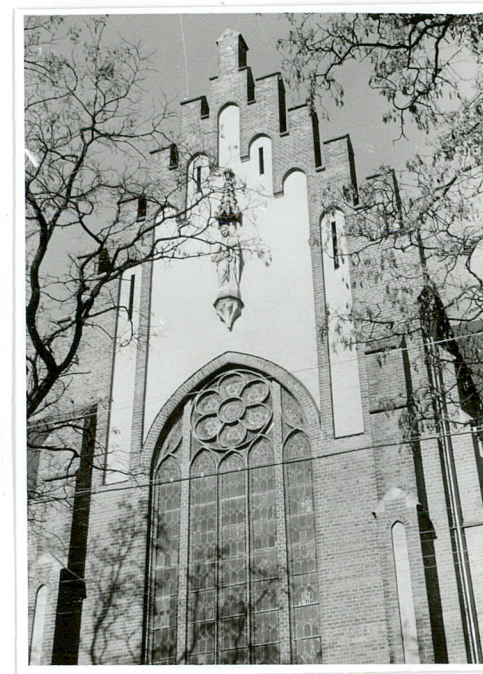
1. Miejscowość.....Łopiennik Nadrzeczny.....	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina.....Łopiennik Górny.....	Kościół parafialny.,	foto
3. Województwo.....chełmskie.....		

Transept połudn. z figurą NMP.

Fragment elew. półn.

Transept półn. z figurą
św. Bartłomieja.

Wkładkę założył: mgr Michał Trzewik XI/1998
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Widok od połudn.-wsch.

Wnętrze-nawa.

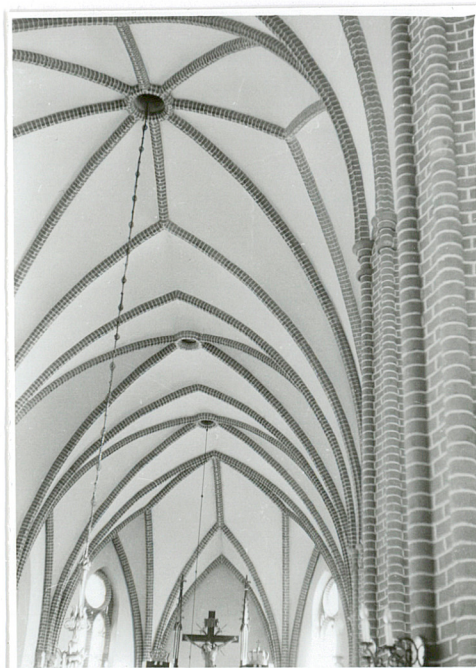

Wnętrze- widok z prezbiterium.

Sklepienie nawy.

Loża od połudn.

Nawa południowa.

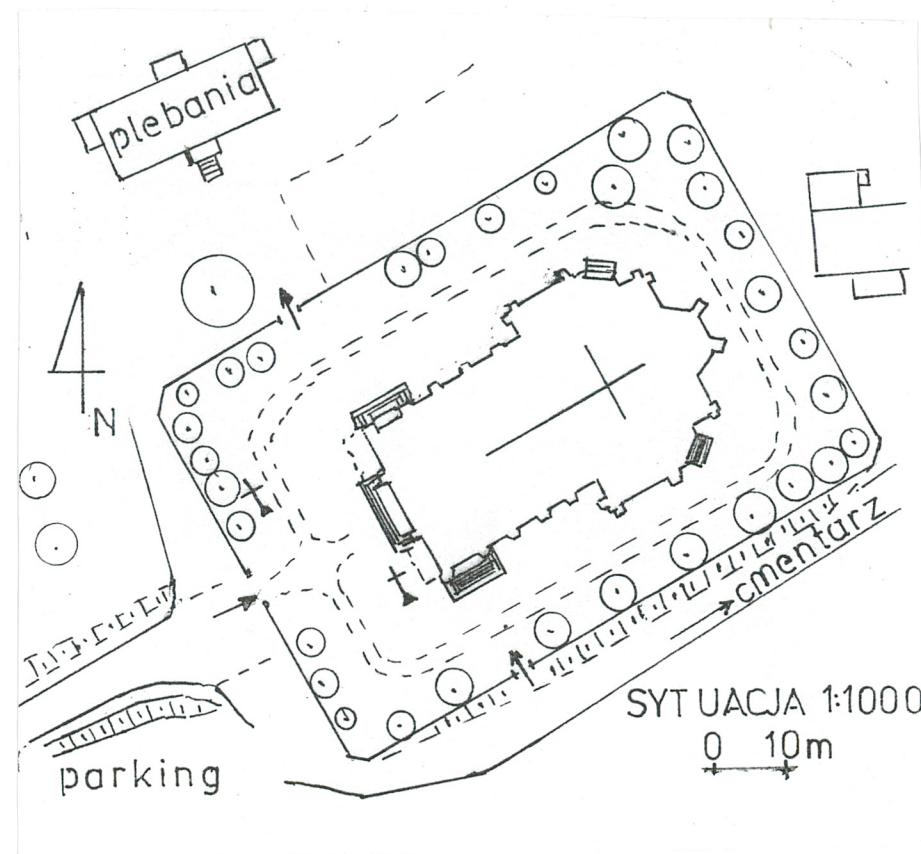

1. Miejscowość. Łopiennik Nadrzeczny.....	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina .....Łopiennik Górny.....	Kościół parafialny	foto
3. Województwo chełmskie.....		

Fragment ogrodzenia kościoła od połudn.

Wkładkę założył: mgr Michał Trzewing XI/1998

(imię, nazwisko, data)

WO PSOZ Chełm

Miejsce przechowywania negatywów: .....